ANY LX — BATALLADA 3141 BARCELONA 31 D'AGOST DE 1929

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

L'art de fer novel·les

A Stefan Zwein —*l'autor de "Tres mestres: Balzac, Dickens, Dostoiewski"* — devem el record d'algunes idees sobre l'art de novellar, que, si no són noves, ho semblen, de tan oblidades que les tenim els escriptors, *particularment els que vivim del* periodisme i de la literatura.

Fer novella, segons l'eminent crític austro-alemany, és *"pintar la pressió atmosfèrica*, l'esperit de son temps; l'acció i reacció de les forces que animen els milions de molècules humanes i les aglutinen i les obliguen a dissociar-se".

Així, d'acord amb aquesta teoria el novellista ha d'ésser "el meteoròleg de l'atmosfera social, el matemàtic de la voluntat, el químic de les passions, el geòleg de les forces elementals d'un poble, el savi enciclopèdic que, equipat amb tots els instruments de cultura del seu temps, observa l'organisme d'una època, a la vegada que sigui el collecionista de tots els seus fets, el pintor de tots els seus paisatges, el soldat de totes les seves idees".

Què en som de lluny, ací, de la gasòfia que els vividors del ram ens serveixen avui en dia i de les nicieses aquelles de "l'amena literatura", que ens ensenyaven a l'aula de l'Institut!

La novella, les lletres, poden servir per a tot, menys per a entretenir i divertir. I el que juga i mata l'oci amb elles, és tan innoble com el que prostitueix la dona i envileix les coses més pures y més trascedentals de la vida.

I jo sé que amb aquesta afirmació em colloco al marge del sentit deportiu, que és el sentit comú dels nostres dies y dels corrents estètics de la intellectualitat més jove.

No hi fa res. Si això és ésser reaccionari i rerassagat, amb molta honra.

També la democràcia diuen que ha passat de moda, i nosaltres seguim, en política, la moda d'ahir o la de demà passat, que és la bona.

D'aquesta manera no som passatistes, com pretén el futurisme o l'avanguardisme, sinó demapassatistes, que no és el mateix, sinó tot el contrari.

Nosaltres tenim de l'art i especialment de la novella un concepte essencialment social i humà, un concepte vital, biològic, còsmic. O, com Balzac, una idea napoleònica.

I això ho hem après en els mestres del gènere. En un Dickens, que és el novellista dels nens; en un Zola, que ho és de la humanitat; en un Dostoiewski, que ho és de la subhumanitat.

Això mateix, grans pintors d'èpoques i grans demiürgs socials, volgueren ésser, a Espanya, Pérez Galdós i Blasco Ibáñez.

Ho aconseguirien o no, això no fa al cas. La intenció hi fou. I val més fracassar en un gran intent, que triomfar embrutint porteres i dedicant-se a la corrupció de menors; a desencarrilar modistetes i mecanògrafes i fer perdre el curs a estudiants.

Escriure d'aquesta manera, aixecant o elevant el tret, és escriure de debò i ésser artista, i la resta són romansos.

Què és un artista? Un creador. Doncs el creador ha de crear. Ha de donar-nos vida, ha d'enriquir-nos espiritualment, ha de descobrir-nos nous horitzons, ha de fer a la terra, en una paraula, el que Déu fa al cel.

Estrènyer els límits de l'art, reduir-lo a un passatemps, és empetitir-lo. Es, per altra banda, ofendre els lectors, que no llegeixen per distreure's, ans per apendre, per viure en forma radiant, vui dir, en tots *els sentits i amb tots els sentits.*

Es clar que en aquest exercici, la distracció no manca. Però és com una conseqüéncia de lo altre, de lo principal; l'afegidura promesa per l'Evangeli als que cerquen el regne de Déu i la justícia.

A qui cerca la justícia, li és donada la bellesa. A qui s'afanya només per engrunes de bellesa, li és negada fins la justícia.

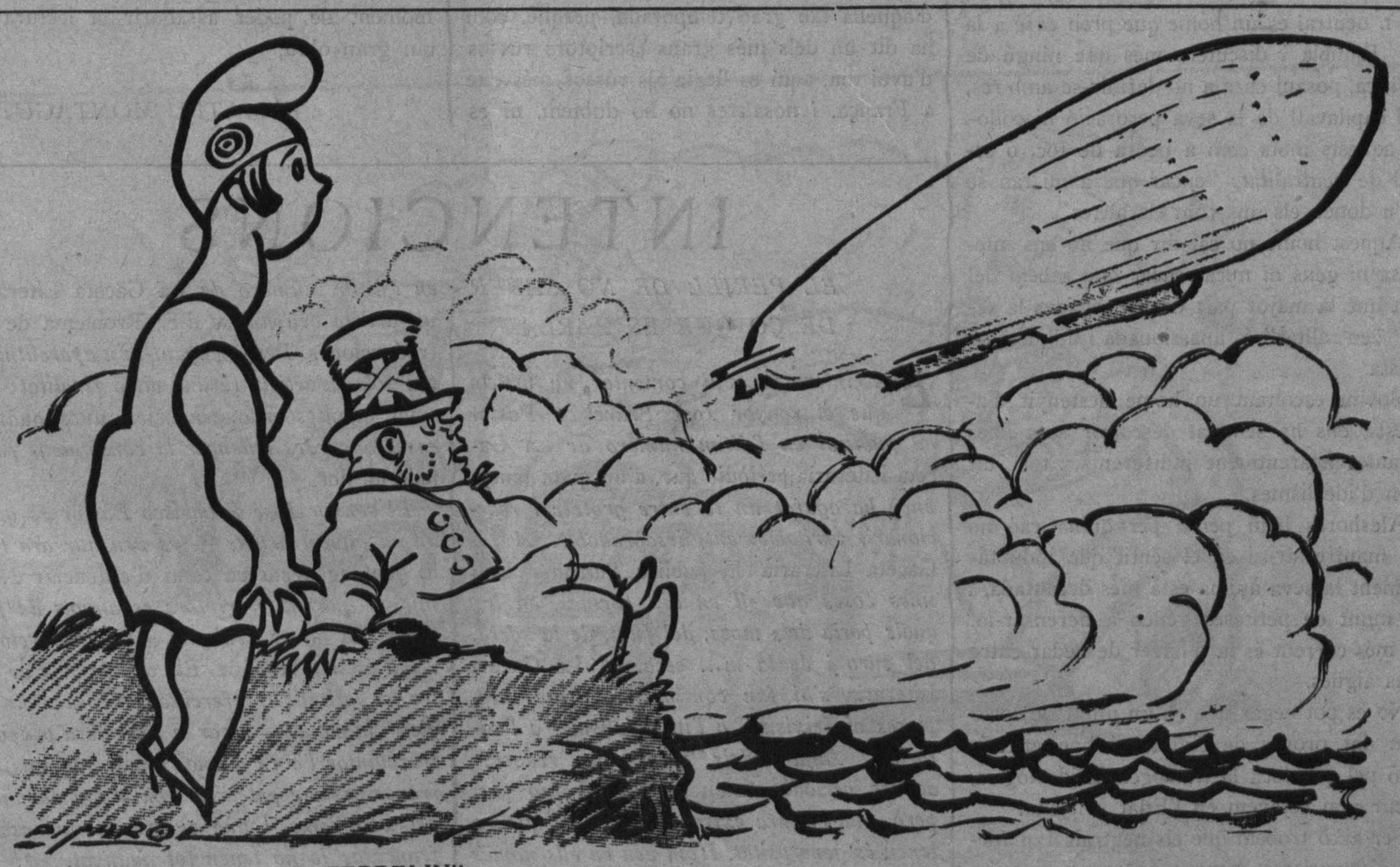
Llegeixi, doncs, el públic amb aquest daler de perfecció i d'infinit i posi's a treballar l'artista, a escriure l'escriptor, com si fos el notari universal, el secretari del fill de l'home; més encara, com si anés a crear el món.

ANGEL SAMBLANCAT.

L'aliança republicana

Hem llegit l'interessant article que a "La Libertad" ha publicat Marcelí Domingo explicant les causes per les quals s'ha separat de l'Aliança Republicana. Estem perfectament d'acord en què el programa de *l'A. R. ja no respon a les necessitats de l'Es*panya actual. Ignorem si el projectat partit republicà radical-socialista acomplirà una missió que s'adigui amb les realitats de l'hora present, però creiem importantíssim que els elements de talent i de prestigi que formaven part de l'A. R. se n'hagin separat per agrupar-se estretament i orientar llur acció política en un sentit més real, més positiu i més eficaç.

De la nova agrupació política esquerrana n'ha quedat exclòs en Lerroux, i aquest fet és, potser, el més important. En Lerroux és un home caducat, absolutament liquidat, una ombra d'una època llunyana que ningú no té ganes de tornar a veure i que era un

EL VOL DEL "GRAFF ZEPPELIN"

—Aquest borinot no ens fa gaire goig

L'obra intel·lectual de Lenin

Per múltiples raons, que no cal retreure ni és aquest, potser, el moment d'escatir, Rússia constitueix, avui, l'actualitat internacional.

Es l'actualitat política i l'actualitat literària.

Políticament, el conflicte russo-xinès omple l'horitzó d'interrogants. Tothom pressent que allà baix, a la Manxúria, s'hi juga la sort del món.

Literàriament, la prohibició de Mussolini d'editar, a Itàlia, autors eslaus, atiarà i excitarà arreu l'interès per les lletres russes.

No es poden posar tanques al camp, i, com el segle XIX ha estat el segle de França, el XX serà el segle de Rússia.

Entenent-ho així i opinant molt enraonadament que és amb Lenín amb el que el pensament i l'acció moscovites s'universalitzen i esdevenen mundials, uns parisencs eixerits — "Edicions Europa-Amèrica" — s'han proposat oferir-nos un resum de l'obra intel·lectual de Lenín.

En quatre períodes hom divideix el que podríem dir-ne l'epopeia o la divina tragèdia del gran cabdill del proletariat modern.

El primer va de 1893 a 1904, i és el que hom anomena "La campanya pel programa, la tàctica i l'organització del partit".

Al segon període, que comprèn deu anys, hom estudia, amb els textes leninistes a la mà — articles de periòdic, llibres, discursos — "El partit bolxevic en acció".

I la tercera i la quarta etapes del camí a recórrer la representen "Els bolxevics durant la guerra" i "Els bolxevics al poder".

Així, en quatre volums no gaire grossos, se'ns donarà una idea clara de la vida de Lenín i dels orígens de la Rússia contemporània.

No és un negoci, no és obra de proselitisme i de propaganda ço que amb aquesta compilació hom ve a fer, sinó d'aportació documental i de cultura, i per això creiem un deure periodístic aplaudir-la i posar-ne al corrent els nostres lectors.

---

obstacle constant, un destorb lamentable per a l'obra collectiva de l'antiga A. Republicana. Els homes de valua del republicanisme espanyol han provocat el conflicte que ha motivat llur separació de l'A. R. amb l'excelent projecte de deslligar-se, d'alliberar-se definitivament de l'ex-president del partit radical.

Fins avui, en totes les manifestacions i comentaris aparegudes a la premsa catalana amb motiu del projecte constitucional i de la invitació als vells polítics perquè vagin a l'Assemblea, no hem vist pas que els republicans catalans semblin disposats a donar llur adhesió política al nou partit republicà espanyol. Collectivament, ni els supervivents republicans de l'Esquerra Catalana, ni l'Acció Catalana, ni els Federals, no creiem que collaborin amb l'esmentada organització.

DOMÈNEC DE BELLMUNT

Neutralisme i feudalisme

El neutral és un home que pren cafè a la Rambla i discuteix més que ningú de política, posant cura a no definir-se amb res, i al capdavall de la seva peroració hi col·loca aquests mots com a pedra de toc, o segell de neutralitat: "encar que a mi tan se me'n donen els uns com els altres".

Aquest home no cal dir que no ens interessa ni gens ni mica, encar que sabem del cert que la major part de les vegades la seva "neutralitat" és apassionada i àdhuc partidista.

Sovint escoltant un home destenyit d'aquests, ens ha semblat descobrir sota unes paraules aparentment indiferents, tot un món d'idealismes.

Aleshores hom pensa per quina raó no pot manifestar-se en el sentit que indubtablement la seva ànima està més decantada, i un munt de petiteses vénen a defensar-lo. La més corrent és la d'haver de nedar entre dues aigües.

No es pot negar que en un munt de coses hem dat proves de civilitat i bon criteri; però pel que toca la transigència ideològica, estem com estàvem en l'Edat Mitjana.

Per això trobem que els neutrals fan fortor d'estantissos, perquè encara avui existeixen ideologies feudals.

D. COLOMER OLIVERES.

"El Professor Storitzin"

Hem fullejat, llegit i rellegit "El Professor Storitzin", la grandiosa obra teatral d'Andreiew.

L'edició d'aquesta obra s'ha fet esperar; será, potser, perquè tot el que val, costa d'assolir.

Sigui com sigui, "El Professor Storitzin" ja el podem tenir a les mans i assaborir-ne els interessants moments que es troben en gairebé tots els personatges, especialment en el Doctor Telemacha i Professor Storitzin.

No ens proposem, amb aquesta nota, fer una nova crítica, cosa que no estaria per demés, ja que, quan es representava al Novetats, la gent, no devia tenir molt d'interès en llegir-la — si la llegia —, ja que al teatre pocs afeccionats ens hi reuníem.

Però nosaltres estem segurs que "El Professor Storitzin" es llegirà molt i molt, perquè és una obra de les més grans del teatre modern. Per això no comprenem el fracàs d'aquella tan gran temporada, perquè, com ha dit un dels més grans escriptors russos d'avui dia, aquí es llegia als russos més que a França, i nosaltres no ho dubtem, ni es pot dubtar si es comencen a comptar les edicions de les obres de Tolstoi, Gorki, Andreiew, Averchenko, Korolenko, Dostoiewski i altres que les trobem en llocs preferents en gairebé totes les biblioteques i llibreries.

Ara només falta que "El Professor Storitzin" fos editat en català, que fóra, per a nosaltres, amadors de les lletres catalanes, una gran alegria, i per Catalunya una fulla més al ram de llorer de la seva intellectualitat, que ja ningú d'arreu del món li disputa.

Les empreses editorials catalanes podrien estudiar-ho això, sense voler recordar el fracàs del teatre eclèctic, que si algú, aquells dies, va nomenar fracàs intellectual de Barcelona, ara nosaltres no ho veiem així.

Sobre aquest punt havíem pensat escriure poc o molt; però feia mal efecte recordar una cosa ja passada. Ara ve més a tomb parlar-ne una mica.

I és que des d'aquell temps ençà, ens hem dedicat a diversos estudis de publicitat científica, i creiem que el fracàs d'aquell cicle, no va ésser sinó el fracàs d'una campanya de propaganda mal enfocada. El nostre públic, per temperament psicològic, no és com l'americà, i no acull sinó amb rares i comptadíssimes excepcions la truculència del reclam.

Recordem que en iniciar aquella temporada al Novetats, grans cartells per les façanes, representant un dibuix modernista, cubista o potser ni això ni allò, anunciaven les obres russes amb un sentit exagerat, i al final una frase que desgraciadament havia d'iniciar el fracàs, en la qual es pregava a les persones impressionables s'abstinguessin d'assistir a la representació.

Què havia de fer el públic profà davant d'aquest avís?

Si els senyors Accame i Lahoz o l'encarregat de la propaganda haguessin començat per enfocar la publicitat tot enaltint les grans qualitats culturals de les obres i tocant al públic pel punt de la perfecció humana, aclarint algunes dades a favor del públic i alguna altra cosa que després d'un detallat estudi se'ls podia suggerir, segurament s'haurien atret més públic del que va assistir-hi. Almenys, tots els afeccionats a la literatura russa, que ja són molts; i obres com "El Professor Storitzin" tenen d'agradar, per poca cultura que l'individu tingui.

Per això nosaltres estàvem esperant el moment de poder assaborir la lectura de tan gran obra,

F. MATEU MONTAGUT.

INTENCIONS

EL PERILL DE NO SABER DE ÇO QUE ES PARLA

Ens interessa avui comentar un article que el senyor José Francisco Pastor ha publicat en l'últim número de La Gaceta Literaria, *periòdic que, d'un quan temps ençà ha agafat un to entre grotesc i reaccionari, veritablement desagradable. A* La Gaceta Literaria *hi publica Salvador Dalí unes coses que ell en diu poemes, en les quals parla dels mocs, del fum, de la sorra, del suro i de la m... seca. A* La Gaceta Literaria *s'hi fan contínues allusions elogioses al feixisme, a l'imperialisme, a l'autoritat. Alguns dels joves que redacten aquest periòdic tenen cultura — no pas, però, una cultura extraordinària. El que no tenen és generositat. Hom veu en ells només que fredor, càlcul, afany d'ocupar llocs, encara que hom no els mereixi.*

El senyor José Francisco Pastor ha escrit en l'últim número de La Gaceta Literaria *un article ocupant-se d'*El Problema de las traducciones. *Però ocupant-se'n aparentment tan sols. L'article té una altra finalitat: dir unes quantes incongruències, unes quantes coses absurdes i llençar la consegüent paletada de llot.*

El senyor José Francisco Pastor es queixa en aquest article — es veu que ara tota la gent de dreta va camí d'esdevenir Jeremies — que els escriptors espanyols de primera fila no es dediquin a les traduccions. Això és una boutade. *Els artistes, els de totes les latituds, prefereixen — cosa molt lògica i humana — crear la seva obra pròpia a trasplantar l'obra aliena. I més que tots, els francesos, que pateixen com ningú del virus del xovinisme, i que es creuen que essent francesos ja ho tenen tot guanyat.*

Però a més a més d'una boutade, *l'afirmació — negativa — del senyor José Francisco Pastor és una mentida. Els escriptors espanyols de primera fila s'han dedicat a la traducció. Valle Incàn ha traduït a Eça da Queiroz; López Ballesteros, a Freud; Azorín, a Evreinoff; Juan Ramón Jiménez, a Tagore; Díez Canedo — una de les intelligències més pures —, a Verlaine, i ens sembla recordar que també a Gide, amb* La puerta cerrada; *Pedro Salinas, a Proust; Valentín de Pedro a Soren Kierkegaard; Ricard Baeza, a Wilde...*

Què més vol el senyor José Francisco Pastor?

El senyor José Francisco Pastor vol, senzillament, arribar a la paletada de llot que és l'única finalitat que persegueix amb aquest article.

Abans d'arribar-hi, però, es deixa anar pel camí del disbarat i la incongruència. Se'ns vol presentar com un bon gramàtic, i complica i retorça l'idioma com qualsevol sudamericà de tres al quarto, *escrivint* viceversamente. *I diu també:* La lengua española — al contrario de la francesa — es una lengua viva... *amb lo qual demostra no tenir el més rudimentari, el més petit coneixement de la llengua francesa, que és una de les més riques en veus, més fàcils al matís, més flexibles. Afegeix després aquesta suprema vulgaritat:* Para traducir, no basta sólo conocer la lengua que se traduce. Es necesario también dominar la propia. *Ja ho sabíem, senyor Pastor, ja ho sabíem.*

Cal també que el senyor Pastor estigui més ben assabentat del que diu. Si n'estés, no escriuria: Las literaturas francesa, italiana, inglesa, alemana, son arcanos i misterios. Arcanos i misterios? *Home, no será tant! Nosaltres coneixem traduccions de Gide, de Jules Romains, de Valery Larbaud, de Bontempelli, de Wedekind, de Galsworthy.*

I segueix aquest pobre senyor Pastor: Las literaturas inglesa — Bennet, Chesterton, Conrad, Joice —, y alemana — Klaus Mann, Klabund, Glaesser, Kaisser — son paisajes extraños. *¡No tan* extraños *com vostè creu, senyor Pastor, car Chesterton s'ha traduït: al castellà, no recordem per qui ni en quina editorial,* El hombre que fué jueves; *al català hi ha anunciades les seves obres completes, de les quals s'han publicat dos volums:* Herètics *i* El que no està bé, *traduïts per Pau Romeva i sota els auspicis de* La Nova Revista. *D'Arnold Bennet nosaltres coneixem les següents obres, publicades per la casa Calpe:* Enterrado en vida, *traducció de Vicente Vera;* El matador de Cinco-Villas *i* La vida del balcón, *traduïdes per Cipriano Rivas Cherif;* ¿Cómo aprovechar mejor la vida?, *publicada per la benemèrita Editorial Mentora, de Barcelona, i traduïda per Ricardo Baeza, i, traduïda al català per Josep Carner;* El preu de l'amor. *De Josep Conrad, ens sembla que l'Editorial Cervantes de Barcelona, que dirigeix l'intelligentíssim Vicente Clavel, ha publicat alguna obra. La* Colección Contemporánea *de la* Calpe *ha publicat* Las Diosas: Diana, *d'Enric Mann, i* La muerte en Venecia, *de Tomàs Mann, traduïdes les dues per José Pérez Vances. De George Kaiser, la* Revista de Occidente *ha publicat* De la mañana a media noche — *números de juliol i agost del* 1926, *traducció no signada —, i a Barcelona, al Teatre Apolo s'ha estrenat, signant la traducció Casimir Giralt, el melodrama* Gas.

No val a fer el savi, senyor Pastor. Sobretot, quan no se sap ben bé de què es parla.

I ara ve, per fi, la paletada de llot. En el paràgraf darrerament comentat diu aquest senyor Pastor, en una nota: Debido a la ausencia de críticos — *deu referir-se a Espanya, encara que nosaltres tampoc en això opinem com ell* — es posible que pase por

una obra simbólica de la literatura alemana la novela "Sin novedad en el frente", de E. M. Remarque, obra de escaso valor literario y que no representa el moderno espíritu de la juventud alemana. Su éxito ha sido causado — *aquesta frase de* ha sido causado *no és ni ha estat mai castellana* — por el simiesco espíritu internacional.

Tot això no són més que afirmacions molt gratuites. Ningú que tingui un xic de bon sentit i de cultura, ningú que conegui la literatura germànica creurà que aquesta novella magnífica pase por una obra simbólica. *Que el pobre senyor Pastor cregui en el seu* escàso valor literario, *no té cap força. El senyor Pastor no és ningú per a opinar en aquest assumpte. Per a opinar s'ha d'haver escrit quelcom més que articles com el que comentem.* In Westen nichts neuen, *o sigui* Res de nou al front oest, *conté capítols que signarien els millors novellistes del món.*

L'èxit de l'obra de Remarque no es deu al simiesco espíritu internacional, *sinó a un noble afany de bondat i de superació que sent el món.*

Senyor José Francisco Pastor, articles com el que vostè ha escrit a La Gaceta Literaria *fan pensar el següent:*

—Qui ha escrit això és un idiota.

Lluís CAPDEVILA.

Correu de l'Estranger

L'ACORD ANGLO-EGIPCI

La dimissió forçada de l'alt comissari anglès a Egipte, lord Lloyd, assenyalava clarament que el gabinet laborista era decidit a resoldre una de les parts més importants del seu programa: el problema de les relacions anglo-egípcies.

Hem de reconèixer que aquest problema ha estat clarament, ràpidament emprès. El projecte de M. Henderson, ministre d'afers estrangers, és hàbil i radical. No donarà satisfacció, és clar, als nacionalistes egipcis ni als conservadors tradicionalistes anglesos. Però marca un notable progrés real sobre l'actual estat de coses, i posa entre les mans del poble egipci l'instrument definitiu de la seva autonomia completa.

Les negociacions entre la metròpolis i l'antiga colònia per arribar a un acord, han estat sempre difícils i laborioses. En 1922, el govern anglès proclamà la independència i la sobirania de l'Estat egipci per tal de premiar l'esforç d'Egipte a la guerra europea al costat dels aliats.

Però aquesta independència era tan sols nominal i no efectiva, i l'opinió dels nacionalistes egipcis va fer fracassar les negociacions.

Ara, en canvi, si aquesta independència està subordinada nominalment a algunes reserves, pràcticament és efectiva. En primer lloc l'ocupació anglesa resta definitivament abolida. I en substitució de l'alt comissari es crea una ambaixada anglesa a Egipte i una d'egipcia a Londres.

Això no obstant, una guarnició anglesa vigilarà el canal de Suez. Era inevitable. El canal és una via de comunicació internacional i imperial que per ara i tant cap govern anglès no voldrà abandonar.

LA PARTICIPACIO DELS OBRERS EN ELS BENEFICIS DE LA INDUSTRIA

Res de més just que els obrers tinguint llur part en els beneficis industrials. Res de més depressiu que els salaris baixos. Els salaris baixos produeixen un malestar profund entre el món treballador que acaba perjudicant la mateixa indústria. I moltes vegades coincideixen els salaris baixos amb guanys elevadíssims dels patrons.

La participació dels obrers en els beneficis industrials és una necessitat que es deix sentir més cada dia i que avui està ja universalment admesa en tota organització científica i racional del treball.

Lluna plena a Montjuïc

L'hora somniosa i blava
feia el paisatge més ric,
quan la Lluna al ple rodava
per damunt de Montjuïc.

La muntanya era, tota ella,
feta pels ulls i pel cor
— Oh, encís d'una meravella
que no és pagada a pes d'or! —

Escassa, la petja humana;
com si els moments fossin greus;
com si la festa pagana
sols fos per gaudi dels Déus.

L'astre, a cop-sobte, es detura
en son eternal camí,
com un foraster d'altura
que s'hi volgués divertí.

Es veia que el seu anhel
era fruir la visió
de mil toies de clarô
que riuen de cara al cel.

La Lluna, la bruna,
somreia, i tot d'una
semblava encisada
de l'hora encantada,
com si pressentís,
com si endevinés
que el màgic encís,
que la meravella
de conte de fada
sorgia per a ella
i per ningú més:

Aquella gama exquisida
de remor, colô i perfum
— la muntanya maleïda
ara és una vall florida
amb randes d'aigua i de llum —;
el constant llagrimejar
de la flamejant cascada,
font que vessa sens parar
la maragda i el robí,
que sembla plorar la fi
de la flor predestinada
que a la bella nit es bada
per a morí al bell matí;
aquell inmens brolladô
que no sembla d'aigua, no,
sinó que sembla tal·ment
una bandera, un penó,
de seda, perles i argent,
voleiant triomfalment
a l'impuls d'una passió;
gàrgoles de totes mides
que apar que llencin diamants;
aquells pebeters gegants
de fumeres coloridès;
i el doll mirífic, l'excels,
que s'ageganta i s'agita
amb ànsia folla, infinita,
d'arribà a acaronâ estels
i que cau i es precipita
amb desesperances cruels...

I, al fons, el superb palau
que bellament s'empolaina
canviant de coloraina,
verd, morat, blanc, roig i blau...
I aquell reflector potent,
alta joia, gest ardit
que nimba la ciutat
i barrina l'infinit;
garba de llum, claredat
que fa més dolç el moment
de la calma voluptat.

I la Lluna, grossa i plena,
presidia aquella ofrena
de l'espectacle inaudit
amb la majestat serena
de la Reina de la Nit.
Semblava que no corria,
que a gratcient s'entretenia
oblidant els seus camins,
les òrbites, els confins,
per' copsâ en aquella orgia
tota l'alta fantasía
del poeta dels jardins.

FORLIFE.

Espetecs

Tenim entès que cinc o sis milers de senyors Esteves han tramès la corresponent baixa de subscripció a la *Llanterna,* amb motiu d'aquella cèlebre inserció: "Otra bomba" (Exclusiva de "la Vanguardia").

Tanmateix, ja són massa bombes, ja...

Serà murallat l'Estat Pontifici? Ho diem perquè, als Estats, les muralles, aixecades i multiplicades, gairebé sempre en temps de decadència, els han estat fatals.

Cal tenir en compte que Roma fou perduda per als Romans quan Aurelià la murallà

No hi ha dubte que el Progrés ens allibera, cada volta més, dels inflaments retòrics. Millor. Abans ens trobàvem, cada dos per tres, amb un embull de nicieses ben dites; ara, a tothora ens trobem amb coses mal dites que també són nicieses.

El món és l'obra d'un Déu en deliri, diu Valentí. ("La temptació de Sant Antoni". Flaubert).

En deliri... o embriagat? Tant-se-val! El cas és que no estava prou clar de cap.

D'acord: no n'hi ha pas d'altre.

J. A. M.

Notes marginals

Emile Schreiber, a "Les Echos", ha fet conèixer les seves impressions de l'Exposició. Diu que hi ha coses veritablement meravelloses que palesen un gran progrés industrial. I que, en matèria d'il·luminació artística sobretot, ha superat tot el que s'havia fet fins ara. Creu, però, que Barcelona és poc poblada per donar vida a una empresa tan grandiosa. I afegeix que "els mil milions de francs que s'hi han invertit representen un capital desproporcionat amb els interesos materials i morals del balanç."

Una definició de Snowden, feta per un altre anglès:

"Un malalt crònic que es venja amb el seu talent."

La llibertat de totes les creences — deia Jaurès —, la llibertat de tots els cultes, és un article essencial del programa republicà i socialista. La religió és, als nostres ulls, una cosa privada que no depèn ni ha de dependre més que de la consciència de cada u. I l'Estat no ha d'intervenir per imposar-la o propagar-la, com tampoc per destruir-la."

Maurici Vilumara, malalt

Fa uns dies es troba malalt de **gravetat** En **Maurici Vilumara.**

En Vilumara no havia estat mai malalt; era un roure de carn, no per la quantitat, ans per la qualitat; ara, als vuitanta i tants anys ha arreplegat una malaltia; però creiem i desitgem de tot cor que la vencerá. Sembla que ha obtingut una petita millora.

En Vilumara és l'home més ramblista de Barcelona, i tot el de Barcelona és nostre, enyorem la presència d'En Vilumara i fem vots per tornar a estrènyer-li la mà, i com més aviat, millor.

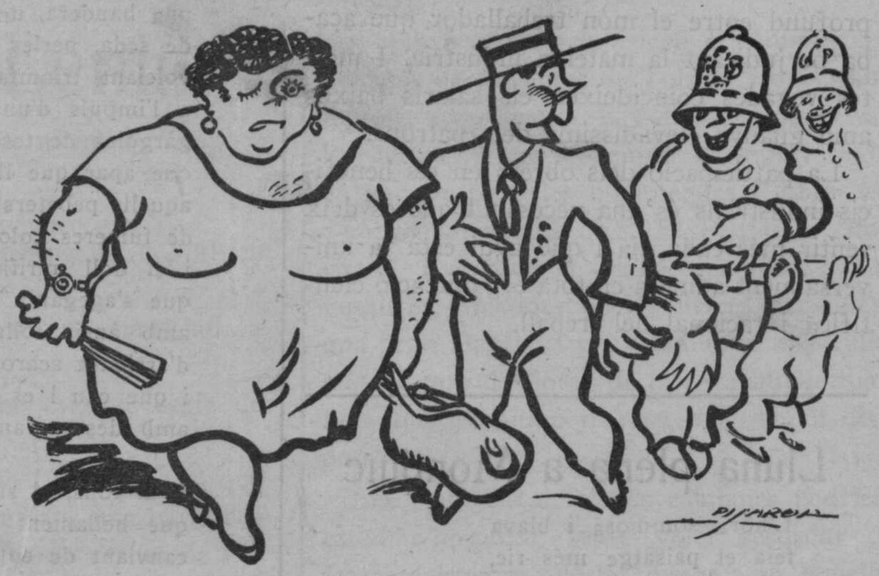
LES DELICIES DEL TURISME

—I això que diuen que no es pot escampar la "colònia" a menys d'un quilòmetre!

A L'EXPOSICIO

—Em vol dir on és la secció d'alimentació? Li pregunto a vostè perquè crec que vostè en ve!

—A aquesta ja la pot piropejar, que està fora de concurs!

Víctor Hugo deia:

Per mi, la idea Nació es dissol en la idea Humanitat, i jo sols conec una pàtria, la Llum.

Un pare ofès que perdona és la imatge més perfecta de la divinitat.

Si un capellà no deixa el condemnat fins que munta al patíbul, el metge no deu deixar el malalt fins a la tomba.

Es una cosa santa ,en l'amor, quan dos cors neixen l'un per l'altre; és com si florissin dos flors en una mateixa planta.

SANT SADURNI D'ANOYA

El dia 11 d'aquest mes d'agost, hi hagué en aquesta vila, un memorable homenatge a Anselm Clavé i Frederic Soler (Pitarra), que saberen lluitar per les lletres catalanes i fer una germanor de la nostra terra, germanor que no perdura.

L'acte se celebrà per recollir cabals i renovar les tombes que estan decaigudes i gairebé oblidades des de fa 55 anys.

L'homenatge se celebrà en el local del Centre Agrícola, i fou presidit pel Chor "Unió Sadurninense" i l'"Orfeó Pàtria", que cantaren unes belles composicions, i l'acte el clogueren els elogiats i aplaudits J. Ferrer Cabra, president comarcal; J. Oller, delegat, i finalment, el senyor J. Capdevila, president dels Chors de Catalunya; després de passar unes hores delicioses per als amadors de la música d'aquesta vila, es veieren satisfets nostres desitjos tan esperats. No poguérem sentir les obres de Wagner, tan popularitzades arreu com Parcifal, Lohengrin, Tannhäuser, etc., però s'acontentàrem amb menys i amb les nostres veus de casa, que les sentim més harmonioses.

Ara, davant d'aquestes ratlles, crec que falta quelcom i és què "elogi sense crítica, per mi no és res"; el mateix dia 11, al vespre, hi hagué, en el mateix local, una pellícula denominada "Metrópolis", que tingué igual admiradors. Això dóna a entendre que en aquesta vila encara té més simpaties el cine que no pas l'art i la cultura del nostre país.

S'estan acostant les grans fires i festes d'aquesta vila, que són els dies 6, 7, 8 i 9 de setembre, que creiem que seran força concorregudes pels forasters en general.

J. V. R.

ACABA DE SORTIR
l'edició definitiva de
L'auca del senyor Esteve
Santiago Rusiñol

LLEGIM:

"Nord-Amèrica ha augmentat el número de presons".

Ara va bé!

I si volen una idea, els la donarem de franc: podrien buidar l'estàtua de la Llibertat iIluminant el Món, i fer-la servir de gàbia per als presos preventius.

Sempre s'estalviarien la construcció d'un sinistre edifici.

⁂

DIU que els japonesos comencen a pendre precaucions.

Valdria més que prenguessin te, ells que el tenen bo i a bon preu i gasten aquelles tassetes de porcellana tan fines i tan rexinxolades.

⁂

TROTZKY ha estat novament condemnat a mort.

Aquí hi cabria la dita del poeta:

"Una vida, dues vides;
quantes vides teniu vós?..."

A aqueix home, els soviets, l'han pres per gat.

⁂

QÜESTIÓ de temperaments.

Els indis Maias, de Mèxic, han acabat per sublevar-se en massa.

Ja es necessita ésser indi, per a fer una cosa així.

Hi ha països on no se subleven ni els galls d'indis, per Nadal, quan els degollen.

⁂

SUPOSEM als nostres lectors assabentats d'una nova importantíssima.

A Río de Janeiro acaba d'inaugurar-se el "cine educatiu".

Hom creu que el sistema revolucionarà l'ensenyament dels minyons.

Però ¿on, els minyons, apendran de robar i assassinar, aleshores?

⁂

A Palestina hi ha hagut serioses lluites entre musulmans i jueus.

Ja tenia raó aquella noia del "Poble Oriental" de Montjuïc — que no sé si és d'Alger, de Marsella o de la barceloneta — quan exclamava tota consirosa davant del Sant Sepulcre:

— Jerusalem, Jerusalem,
com més anem **menys** valem!

⁂

ARA sí que anirem bé.

A Roma estan a punt de repartir un grapat de títols nobiliaris:

2 de príncep,
3 de duc,
20 de marquès,
35 de comte
i 60 de baró.

⁂

AMB titulars de les més grosses anunciava, l'altre dia, un diari:

"Quatre-mil russos han invadit el territori xinès".

Heu-vos aquí una invasió relativa. Es com si diguéssim que quatre agulles han invadit un paller.

⁂

LA Companyia "N. Pacífic" inaugurarà, aviat, als Estats Units, una màquina de carril que té vint-i-dues rodes.

Pobres de nosaltres, el dia que passi per Mongat o per Montcada!

⁂

FRUITA prohibida?

Dissabte passat, un home va pendre mal en enfilar-se a una figuera de la "Sagrada Família".

Santa bona Maria!

A qui se li acut anar a cercar figues al temple d'En Gaudí?

⁂

MENTRE Marcelí Domingo va predicant a favor de l'escola única, els elements de l'esquerra catalana declaren que de la tal escola no se n'hauria de dir "única", sinó neutra.

Única sembla que vulgui dir que no més n'hi ha d'haver una; i, d'escoles com més n'hi hagi, millor.

⁂

COMUNIQUEN de La Haia que la feina proposada als tècnics és superior a llur ciència.

Naturalment! A la ciència del més savi. La qüestió és aquesta: aquell que ha de pagar — Alemanya — vol pagar poc. I aquells que han de cobrar — els antics aliats — volen cobrar molt.

Cal fer miracles.

⁂

DIUEN que les autoritats xineses han declarat la llei militar a la línia en litigi.

¿La llei militar? Malament, doncs.

⁂

A Itàlia, per ordre mussoliniana, han estat segrestades les edicions dels autors russos, tots els quals, segons els informes oficials, són tarats de bolxevisme.

⁂

UN cunyat de l'ex-Kaiser, separat de la princesa, s'ha llogat de mosso en un cafè d'una ciutat alemanya.

Res! Una família d'opereta... I aquesta era la real família que regia els destins de la gran nació Alemanya!

⁂

ESTADISTIQUES canten:

A Barcelona, amb tot i el permanent forasteram que hostatja, s'hi compten, enguany, moltes menys defuncions que de costum.

Excés de salubritat?

No és això; és ferma voluntat individual.

Es que ningú vol morir encara, perquè tothom espera veure què passarà.

⁂

DE determinat periòdic en retallem el següent anunci: "Se ofrece hombre fuerte para cargo viril. Oficio leñador. Peso 115 kilogramos. Pretensiones modestas".

Carat, senyor Ajax! Qui fos de vostè! Un home d'aquestes qualitats, té, ara més que mai, el seu futur assegurat.

F. M. A. — Anirà.

M. R. (Martorell). — Segurament deveu tenir raó. Però no podem publicar la lletra que ens envieu, si no és signant-la amb el nom vostre.

Volney. — Acceptat, per la nostra part, l'article.

E. I. — Senyoreta, torno a trobar més versos de vostè. Uns d'ells van a LA CAMPANA. Ja es pot desempipar.

J. M. (Igualada). — Va. Però una altra vegada, feu coses més interessants.

Maria Net. B. — Poc interessant.

A. C. (Salt). — Poc interessant. Un dels versos començava a estar bé. Seguiu treballant, que potser endavinareu alguna cosa.

R. A. i C. — Rebut el tercer. Anirà.

J. V. (Sant Sadurní). — Va.

J. V. — Anirà. Però, creieu-nos: seguiu els nostres consells!

Iris. — La censura no el deixaria passar. Cal que corregiu el vostre català, que és molt defectuós. Envieu les quartilles escrites per una sola cara.

V. F. O. — Queda acceptat.

Ll. R. C. — Perdoneu-nos que no vagi, però volem tractar el tema més seriosament.

"Roc" (Blanes). — Poc interessant.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

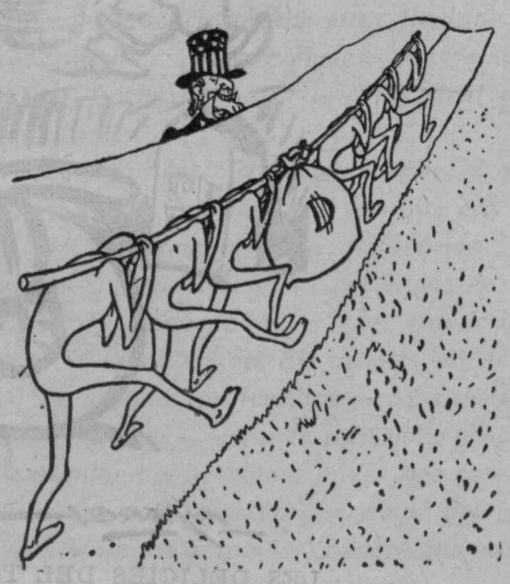
Imp. "La Campana". — Om, 8. — Barcelona

EL CONFLICTE XINO-RUS

La Rússia i la Xina a Kellogg: —Ja pots anar cantant!

"Sempre Fixe", Lisboa.

Com l'oncle Sam comprèn els Estats Units d'Europa.

"Simplicissimus", Munich.

—Per què et deixes el barret?

—La meva dona ho vol, perquè així segueix les meves evolucions dintre l'aigua.

"London Opinion", Londres.